

Dosarul nr. 2r-326/22

2-20165122-01-2r-23062022

Prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul central, Judecător – A. Donos

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți, Judecători – I. Grosu, A. Garbuz, A. Ciobanu

DECIZIE

20 iulie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, Judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Maria Ghervas

examinând recursul declarat de către Deliu Grigore, prin intermediul avocatului Grosu Dragoș,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată, depusă de către Deliu Nina împotriva lui Deliu Grigore cu privire la partajul proprietății comune în devălmășie a soților, încetarea dreptului de proprietate asupra cotei-părți din apartament cu atribuirea sulte și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii Curții de Apel Bălți din 31 mai 2022, prin care s-a respins cererea de repunere în termen și s-a restituit apelul declarat de către Deliu Grigore, prin intermediul avocatului Grosu Dragoș, împotriva hotărârii Judecătoriei Bălți, sediul central, din 30 septembrie 2021,

c o n s t a ă :

La 30 decembrie 2020, Deliu Nina a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Deliu Grigore, solicitând: - determinarea cotelor-părți din apartamentul nr. 3, cu suprafața de 37 m² și nr. cadastral XXXXXX, din mun. Bălți, str. XXXXXX, nr. 1 (proprietate comună în devălmășie) și anume: ½ Ninei Deliu și ½ lui Deliu Grigore; - atribuirea în întregime a apartamentului respectiv în beneficiul Ninei Deliu în schimbul unei sulte proporționale cotei-părți ale pârâtului, în sumă de 22 373, 50 lei, cu încetarea dreptului de proprietate asupra cotei respective; - radierea din Registrul bunurilor imobile a înregistrării dreptului de proprietate asupra bunului imobil, pe numele lui Deliu Grigore și înregistrarea dreptului de proprietate asupra întregului bun imobil pe numele reclamantei Deliu Nina; - compensarea tuturor cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Bălți, sediul central, din 30 septembrie 2021, cererea de chemare în judecată a fost admisă.

S-au determinat cotele-părți din apartamentul nr. 3, cu suprafața de 37 m² și nr. cadastral XXXXXX, din mun. Bălți, str. XXXXXX, nr. 1 (proprietate comună în devălmășie), după cum urmează: ½ pentru Deliu Nina și ½ pentru Deliu Grigore.

S-a atribuit apartamentul nr. 3, cu suprafața de 37 m² și nr. cadastral XXXXXX, din mun. Bălți, str. XXXXXX, nr. 1, în favoarea Ninei Deliu, în schimbul unei sulțe proporționale cotei-părți a lui Deliu Grigore, în sumă de 22 373, 50 lei, cu încetarea dreptului de proprietate a lui Deliu Grigore asupra cotei-părți din apartament și înregistrarea dreptului de proprietate asupra întregului apartament după Deliu Nina.

S-a încasat de la Deliu Grigore, în beneficiul statului, taxa de stat în sumă de 671, 20 lei.

La 14 februarie 2022, Deliu Grigore a depus o cerere cu privire la eliberarea hotărârii integrale, iar prin încheierea Judecătoriei Bălți, sediul central, din 17 februarie 2022, cererea depusă de către Deliu Grigore, a fost respinsă, ca tardivă.

La 13 mai 2022, Deliu Grigore, prin intermediul avocatului Grosu Dragoș, a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Bălți, sediul central, din 30 septembrie 2021, solicitând repunerea în termen, admiterea cererii de apel și casarea hotărârii Judecătoriei Bălți, sediul central, din 30 septembrie 2021 cu trimiterea cauzei spre rejudecare în prima instanță.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 31 mai 2022, s-a respins ca neîntemeiată cererea privind repunerea în termen și s-a restituit apelul declarat de către Deliu Grigore, prin intermediul avocatului Grosu Dragoș, împotriva hotărârii Judecătoriei Bălți, sediul central, din 30 septembrie 2021, ca fiind depus în afara termenului legal, iar instanța de apel a refuzat repunerea în termen.

La 13 iunie 2022, Deliu Grigore, prin intermediul avocatului Grosu Dragoș, a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Bălți din 31 mai 2022, solicitând casarea integrală a încheierii atacate și restituirea cauzei spre examinare în instanța de apel.

În motivarea cererii de recurs s-a indicat că instanța de apel a constatat eronat că, cererea de apel a fost depusă cu omiterea termenului legal de declarare a apelului și că, nu s-au invocat temeiuri de drept sau de fapt în susținerea solicitării privind repunerea în termen.

În acest sens s-a menționat că, din conținutul cererii de apel, se poate desprinde că până la 21 aprilie 2022, lui Deliu Grigore nu i-a fost comunicată hotărârea Judecătoriei Bălți, sediul central, din 30 septembrie 2021.

De asemenea, făcând referire la jurisprudența CtEDO, avocatul Grosu Dragoș a remarcat că introducerea unei căi de atac în termen de o lună de la data emiterii unei copii complete a deciziei de către grefa instanței și nu din momentul în care persoana în cauză poate lua la cunoștință efectiv despre hotărârea judecătorească, transformă curgerea termenului într-un element care iese complet de sub controlul justițiabilului. Astfel, dreptul la o cale de atac ar trebui să fie exercitat după ce partea interesată a luat cunoștință efectiv despre hotărârea judecătorească în forma sa completă (cauza Ivanova și Ivashova vs Rusia).

Mai mult ca atât, recurentul apreciază ca fiind eronată concluzia instanței de apel în sensul netemeinicii cererii de repunere în termen, prin prisma cererii din 14 februarie 2022, privind eliberarea hotărârii contestate, precum și a faptului că la 17 februarie 2022, potrivit ordinului de plată nr. 798, ar fi achitat taxa de stat în mărime de 671, 20 lei și serviciile executorului judecătoresc în mărime de 850 lei.

În concluzie, recurentul a menționat că instanța de apel nu a ținut cont de prevederile art. 116 alin. (2) din Codul de procedură civilă și, respectiv, nu a comunicat părților locul, data și ora ședinței privind soluționarea cerinței de repunere în termen.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Potrivit materialelor cauzei, încheierea Curții de Apel Bălți din 31 mai 2022 privind restituirea cererii de apel, a fost expediată la adresa electronică a avocatului Grosu Dragoș, la 31 mai 2022. (f.d.87)

Astfel, Colegiul constată că recursul declarat de către Deliu Grigore, prin intermediul avocatului Grosu Dragoș, la 13 iunie 2022, este în termen. (f.d.88)

Studiind materialele dosarului, în raport cu temeiurile invocate în cererea de recurs și prevederile legale aplicabile la caz, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Deliu Grigore, prin intermediul avocatului Grosu Dragoș, este întemeiat și necesită a fi admis din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

În conformitate cu art. 428 din Codul de procedură civilă, decizia instanței de recurs, emisă după examinarea recursului împotriva încheierii, rămâne irevocabilă din momentul emiterii. Decizia se plasează pe pagina web a instanței la data emiterii. Copia deciziei se remite părților în termen de 5 zile de la data emiterii.

În speță se constată că, Deliu Grigore, contestă încheierea Curții de Apel Bălți din 31 mai 2022, emisă în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, prin care s-a respins cererea de repunere în termen și s-a restituit apelul declarat de către Deliu Grigore, prin intermediul avocatului Grosu Dragoș, împotriva hotărârii Judecătoria Bălți, sediul central, din 30 septembrie 2021, ca fiind depus în afara termenului legal, iar instanța de apel a refuzat repunerea în termen.

Colegiul civil constată că în urma analizei situației de fapt și de drept, actul de discreție al instanței de apel, prin care a fost restituită cererea de apel depusă de către Deliu Grigore, prin intermediul avocatului Grosu Dragoș, este neîntemeiat, urmând a fi casat, cu remiterea pricinii în instanța de apel, pentru rejudecarea problemei soluționate prin încheierea casată.

Cu referire la normele ce ghidează procedura depunerii cererii de apel, instanța de recurs menționează că, într-adevăr, potrivit art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Totodată, potrivit art. 26 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, procesele civile se desfășoară pe principiul contradictorialității și egalității părților în drepturile procedurale. Contradictorialitatea presupune organizarea procesului astfel încât părțile și ceilalți participanți la proces să aibă posibilitatea de a-și formula, argumenta și dovedi poziția în proces, de a alege modalitățile și mijloacele susținerii ei de sine stătător și independent de instanță, de alte organe și persoane, de a-și expune opinia asupra oricărei probleme de fapt și de drept care are legătură cu cauza dată judecării și de a-și expune punctul de vedere asupra inițiativelor instanței.

În aceeași ordine de idei, potrivit art. 100 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată

sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

Potrivit art.102 alin.(1) din Codul de procedură civilă, instanța înștiințează prin citație participanții la proces, martorii, experții, specialiștii și interpreții privitor la locul, data și ora ședinței de judecată sau la locul, data și ora efectuării unor acte de procedură.

Cu toate acestea, corespondența trimisă în adresa lui Deliu Grigore, inclusiv copia cererii de chemare în judecată cu anexe, a fost restituită instanței cu mențiunea ”nereclamat”.

Astfel, instanța de recurs reține că din materialele dosarului nu se constată faptul recepționării de către pârâtului/recurent Deliu Grigore, a citațiilor expediate de către prima instanță, pentru ședințele de judecată, or simpla expediere a citației, nu denotă recepționarea acesteia.

Mai mult ca atât, potrivit art.108 alin.(1) din Codul de procedură civilă, dacă locul de aflare a pârâtului nu este cunoscut și reclamantul dă asigurări că, deși a făcut tot posibilul, nu a reușit să afle domiciliul acestuia, președintele instanței dispune citarea acestuia prin publicitate. Publicarea în presă se consideră citare legală.

La caz însă, instanța de recurs nu a putut stabili faptul respectării procedurii de citare publică a lui Deliu Grigore, prima instanță neasigurând înștiințarea legală a pârâtului/recurent despre examinarea cauzei și examinând litigiul în lipsa lui, aspecte care de altfel, în detrimentul normelor procedurale, au fost omise de către instanța de apel.

Suplimentar, potrivit art.236 alin.(4) din Codul de procedură civilă, participanții care nu au fost prezenți la pronunțarea dispozitivului hotărârii primesc copia hotărârii în decurs de 5 zile. Însă, în rezultatul examinării materialelor dosarului, Colegiul nu a putut stabili recepționarea de către Deliu Grigore a hotărârii primei instanțe.

În consecință, Colegiul civil apreciază ca fiind eronată concluzia instanței de apel în privința faptului că Deliu Grigore, a omis termenul de contestare a hotărârii Judecătorei Bălți, sediul central, din 30 septembrie 2021, dat fiind faptul că la materialele cauzei lipsesc probe care ar demonstra că pârâtul/recurent, a fost în cunoștință de cauză despre dosarul intentat la cererea Ninei Deliu și despre actul judecătoresc contestat cu apel, circumstanțe care corespund prevederilor art.116 alin.(1) din Codul de procedură civilă.

În altă ordine de idei, potrivit 116 alin. (2) din Codul de procedură civilă, cererea de repunere în termen se depune la instanța judecătorească care efectuează actul de procedură **și se examinează în ședință de judecată**. Participanților la proces **li se comunică locul, data și ora ședinței**. Neprezentarea lor însă nu împiedică soluționarea repunerii în termen.

Însă, după cum a fost stabilit din materialele cauzei, instanța de apel nu a ținut cont de norma citată supra, nu l-a citat pe Deliu Grigore și nici nu a petrecut ședință de judecată în sensul soluționării cererii de repunere în termen.

De asemenea, Colegiul reiterează că dreptul de acces la un tribunal constituie un element inerent al tuturor garanțiilor procedurale prevăzute în Convenție (CEDO, hot. Campbell și Fell vs. Marea Britanie din 25.02.1982).

În cazul Airey vs. Irlanda, Curtea a arătat că dreptul fiecărei persoane de a avea acces la justiție se completează cu obligația statului de a facilita accesul. Statul este ținut să asigure oricărei persoane toate facilitățile rezonabile de drept și de fapt pentru a accede la instanță. Drepturile fundamentale trebuie garantate într-o manieră concretă și reală, iar nu iluzorie

și teoretică. Imposibilitatea concretă de sesizare a unei instanțe de către persoana interesată constituie o încălcare a dreptului acesteia de acces la justiție.

Mai este de menționat că, potrivit jurisprudenței CEDO, părților pe dosar le revine obligația de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție, însă, totodată, instanța de judecată trebuie să mențină echilibrul între puterea pe care o deține partea și cea cu care este investită instanța prin lege, în scopul de a exclude orice aparență, iar aplicarea dispozițiilor legale să fie în așa fel, încât să evite aplicarea sancțiunilor procedurale, acolo unde este posibil.

În circumstanțele enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a casa încheierea Curții de Apel Bălți din 31 mai 2022, și de a restitui cauza la Curtea de Apel Bălți, la etapa primirii în procedură a cererii de apel.

În cadrul soluționării punerii pe rol a cererii de apel, instanța urmează să țină cont de cele menționate în actul instanței superioare și să emită o încheiere legală și întemeiată, respectând dreptul părților la un proces echitabil.

În temeiul art. 427 lit. b), art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Deliu Grigore, prin intermediul avocatului Grosu Dragoș.

Se casează încheierea Curții de Apel Bălți din 31 mai 2022, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată, depusă de către Deliu Nina împotriva lui Deliu Grigore cu privire la partajul proprietății comune în devălmășie a soților, încetarea dreptului de proprietate asupra cotei-părți din apartament cu atribuirea sultei și compensarea cheltuielilor de judecată, cu restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, la etapa primirii cererii de apel.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Svetlana Filincova,

Judecătorii

Galina Stratulat,

Maria Ghervas